Luonnon monimuotoisuuden tukeminen omassa arjessa

Luonnon monimuotoisuus ja planetaarinen terveys
Omakotisäätiö 21.5.2026

Emilia Pippola, Suomen luonnonsuojeluliitto

Kuva: Titta Vikstedt

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

PRIODIVERSITY

NATURA 2000

Euroopan unionin osarahoittama

Aiheina tänään

- Luonnon monimuotoisuus ja kotipihojen merkitys
- Luonnonvaraiset pölyttäjät
- Miten voit tukea luonnon monimuotoisuutta
- Lisätietovinkit

Isohoikkakirvari. Kuva: Tapio Kujala

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Luento on tuotettu osana Euroopan unionin rahoittamaa Priodiversity LIFE -hanketta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

Pikaohjeet

- **Noudatamme turvallisemman tilan periaatteita** – kuunnellaan ja kunnioitetaan toisia sekä puututaan epäasialliseen käytökseen.
- **Kysy rohkeasti!** Tyhmiä kysymyksiä ei ole olemassa.

Kuva: Outi Neuvonen / Suomen luonnonsuojeluliitto

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

TAUSTAA

Niittysinisiipi. Kuva: Titta Vikstedt

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Luonnonsuojeluliiton pölyttäjätyö 2024–2028

- Osa Priodiversity LIFE -monimuotoisuushanketta
- **Luonnonsuojeluliiton tavoite** edistää pölyttäjien elinolosuhteita erityisesti rakennetuissa ympäristöissä, ml. vieraslajien hallinta
- **Pääkohderyhmät**: kunnat, kotipuutarhurit ja taloyhtiöiden asukkaat
- Lisäksi yhteistyötä vapaaehtoisten ja yritysten kanssa

Kartanokimalainen. Kuva:Tapio Kujala

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

TEHTÄVÄ:
Luontotekoja

Nouse seisomaan ja vastaa käsilläsi.

Heiluta käsiä ylhäällä, jos olet samaa mieltä, ja alhaalla, jos olet eri mieltä.

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Olen...

1. joskus perustanut niityn.
2. torjunut haitallisia vieraslajeja.
3. vähentänyt nurmikon leikkuuta.
4. istuttanut kukkia parvekkeelle.
5. puolustanut lähimetsää.
6. ilmoittanut lajihavaintoja (esim. iNaturalist, laji.fi).
7. tehnyt kuntalaisaloitteen.

Sitruunaperhonen.
Kuva: Titta Vikstedt

Kiitos kaikille! Heräsikö ajatuksia?

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

LUONNON MONIMUOTOISUUS

Pensaskimalainen. Kuva: Titta Vikstedt

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Mitä on luonnon monimuotoisuus?

Luonnon monimuotoisuudella eli biodiversiteetillä tarkoitetaan elämän koko kirjoa:

1. Elinympäristöjen monimuotoisuus
2. Lajien runsaus
3. Lajien sisäinen perinnöllinen muuntelu

Kuva: Erkki Makkonen / Luonnonsuojeluliitto

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Miksi monimuotoisuus on tärkeää?

- Kaikilla eliöillä paikkansa, yhteydet muihin
- Elintila ja liikkumismahdollisuus eri lajeille
- Helpottaa puskuroimaan tuholaisia ja kasvitauteja
- Varmistaa jatkuvuutta ja joustavuutta luonnon kiertokulussa
- Mahdollisuus luonnon havainnointiin lähellä
- Lähiluonnon terveysvaikutukset

Orava. Kuva: Jenni Sipilä / Luonnonsuojeluliitto

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Kotipihojen merkitys

- Merkittävä pinta-ala
- Viherverkosto: koti, kulkuväylä, ravinto, suoja lukuisille eliölajeille
- Ei samanlaisia rajoitteita kuin julkisilla alueilla
- Kokeilumahdollisuus
- Yleinen viihtyvyys, terveys, kauneus, herkuttelu,...
    - Hoitotyöt kuntoilua keholle ja käden jälki palkitsee mielen
- Melun ja pölyn sekä sääolosuhteiden puskurointi
    - Hulevedet, lämpö, ilmankosteus

Kuntien viheralueita ja kotipihoja on yht. yli 300 000 ha.

Kuva: Maarit Voimanen

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

LUONNONVARAISET PÖLYTTÄJÄT

Kuva: Titta Vikstedt

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Mikä on pölyttäjä?

- Eläin, joka etsii kukista mettä, siitepölyä tai molempia
- Samalla voi suorittaa pölytyksen
  - Eläimen mukana kulkeutuu kukan heteistä siitepölyä kukan emiin → hedelmöitys
- Suomessa vain hyönteiset pölyttäjinä
  - Arviolta vähintään yli 2500 lajia
- Muualla maailmassa myös linnut ja nisäkkäät pölyttävät

Kimalaiskuoriainen ja muita kovakuoriaisia. Kuva: Titta Vikstedt

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Pölyttäjien merkitys

- Kasvit pystyvät lisääntymään suvullisesti ja ihmiset saavat ruuaksi hedelmiä, marjoja ja siemeniä
- ~ 90 % maailman kukkakasveista riippuu tai hyötyy pölytyksestä
  - Nämä kasvit tärkeitä ekosysteemien toiminnalle: tarjoavat muille lajeille ravintoa, elinympäristöjä ym. resursseja
- ~ 75 % viljelykasveista hyötyy pölytyksestä
  - Vaikutukset sadon määrään ja laatuun

Karpalo. Kuva: Pentti Sormunen

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Tärkeimmät luonnonvaraiset pölyttäjät

Pensaskimalainen. Kuva: Titta Vikstedt

Pitkäsarvimehiläinen.
Kuva: Tapio Kujala

Neitoperhonen. Kuva: Eerik Voimanen

Hentokukkajäärä. Kuva: Tapio Kujala

Parvikirvareita. Kuva: Tapio Kujala

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Pölyttäjien tarpeet

Käyvät läpi täydellisen muodonmuutoksen: muna, toukka, kotelo, aikuinen.

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Perinneympäristön hoitoa Lohjan Kokkilan kedolla. Kuva: Liisa Hulkko

Päivänkakkara, metsänätkemä ja siankärsämö. Kuva: Raisa Kyllikki Ranta

Pajukkomaamehiläinen. Kuva: Tomi Salin CC-BY-NC 4.0

Valkopajuangervo. Kuva: Titta Vikstedt

MITEN VOIT TUKEA LUONNON MONIMUOTOISUUTTA?

Tummaverkkoperhonen. Kuva: J. Tyllinen CC-BY-NC 4.0

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Vinkkejä kotipihalle

ANNA PUOLET PIHASTA PÖLYTTÄJILLE

Puolusta pölyttäjiä!

sll.fi/polyttajakasviopas

Vinkkejä talo-yhtiöön

ANNA PUOLET PIHASTA PÖLYTTÄJILLE

Puolusta pölyttäjiä!

sll.fi/polyttajakasviopas

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Muuta toimintaa

ANNA PUOLET PIHASTA PÖLYTTÄJILLE

Puolusta pölyttäjiä!

sll.fi/polyttajakasviopas

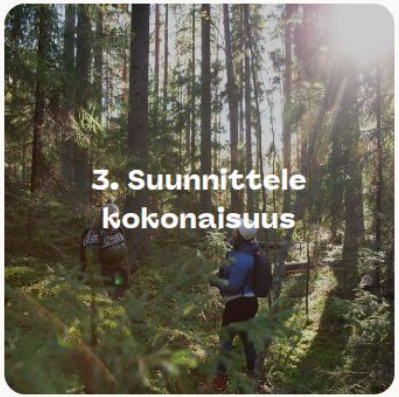
SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Pelasta lähimetsät: Metsiensuojelijan polku

Suomen uhanalaisista lajeista n. 30 % elää ensisijaisesti metsissä.

LISÄTIETOA

- iNaturalist-sovellus
- Laji.fi: Suomen lajitietokeskus
- Luontoportti: Lajien tunnistaminen on helppoa
- Metsiensuojelijan polku
- Punaisen kirjan verkkopalvelu
- Suomen perhoset Facebookissa
- Suomen ötökät – Bugs of Finland Facebookissa
- Ötökkätieto
- Puolusta pölyttäjiä
- Pölyttäjäkasviopas
- Pölyttäjät.fi

Toimi,
lähde mukaan uusiin
ajattelumalleihin,
kokeiluihin ja
talkoisiin!
Ryhdy lähiluonnon
puolustajaksi!

SUOMEN
LUONNON-
SUOJELULIITTO

Kysymyksiä?
Kommentteja?

SUOMEN
LUONNON-
SUOJELULIITTO

TEHTÄVÄ: Luontolupaukset

Kirjoita lapulle yksi asia, miten aiot jatkossa tukea monimuotoisuutta.

Laita lappu laatikkoon. Nosta vuorollasi laatikosta lappu ja lue ääneen.

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

Kiitos!

Emilia Pippola
emilia.pippola@sll.fi
044 493 8495

Kuva: Titta Vikstedt

SUOMEN LUONNON-SUOJELULIITTO

PRIODIVERSITY

NATURA 2000

Euroopan unionin osarahoittama